

APLICABILITATEA PRINCIPIULUI TRANSPARENȚEI ÎN ACHIZIȚIILE PUBLICE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

CZU: 351.712:336.25:659.1(478) <https://doi.org/10.5281/zenodo.7890030>

Oxana POSTOLACHI¹
Teodor CÂRNAȚ²

ABSTRACT. *A democratic society must adhere to the ideal of openness, as both human rights and democracy can only be practiced in transparent circumstances. Transparency is a complicated phenomenon whose development has been influenced by a number of natural political, economic, social and cultural variables. It grew with the spread of democracy in the second half of the 20th century, with the adoption of the first international declarations and agreements guaranteeing human rights.*

Keywords: *principle, transparency, public procurement, procedure, announcement, award, publicity.*

Principiul transparenței se referă la contabilizarea completă și onestă a tuturor faptelor, informațiilor și contextului esențial pentru asigurarea unui proces decizional informat și echitabil. În practică, principiul transparenței se aplică și intențiilor și comportamentului liderilor, organizatorilor și facilitatorilor, inclusiv dacă încurajează sau suprimă criticile și punctele de vedere divergente și dacă împărtășesc sau ascund informații nemăgulitoare și conflicte de interese.

Conceptul de transparență își are începutul în Declarația Universală a Drepturilor Omului. [1] Astfel, în art. 19 al declarației, este stipulat că: „Orice persoană are dreptul la libertatea opiniei și a expresiei, acest drept include libertatea de a susține opinii fără nicio interferență și de a căuta, primi și răspândi informații și idei prin orice mijloc, indiferent de frontiere”.

Totodată, art. 21 stabilește: „Orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale țării sale, fie direct, fie prin reprezentanții liberi alesi. Orice persoană are dreptul la acces egal la funcțiile publice din țara sa.”

O societate democratică trebuie să adere la idealul deschiderii, deoarece atât drepturile omului, cât și democrația pot fi practicate numai în circumstanțe transparente. Transparența este un fenomen complicat a cărui dezvoltare a fost influențată de o serie de variabile naturale politice, economice, sociale și culturale. El a crescut odată cu răspândirea democrației în a doua jumătate a secolului XX, odată cu adoptarea primelor declarații și acorduri internaționale de garantare a drepturilor omului.

¹ Oxana Postolachi, doctorand, e-mail, postolachivoxana@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3178-8748, Universitatea de Stat din Moldova,

² Teodor Cârnaț, doctor habilitat, profesor universitar, e-mail: carnateo@yahoo.co.uk, Universitatea de Stat din Moldova

În literatura de specialitate se cunosc patru perioade de dezvoltare a principiului transparenței:

- 1) Europa medievală timpurie;
- 2) Europa medievală târzie;
- 3) sfârșitul secolului XVIII – mijlocul secolului XIX și
- 4) secolul XX până în prezent.

Însă, ideile de bază referitoare la acest principiu le găsim în Grecia, unde cetățenii aveau dreptul de a participa la viața politică, la guvernare și la procesul decizional. [2, p.10]

Dicționarul Explicativ al Limbii Române [3] definește termenul transparență drept proprietate a unor corpuri sau a unor medii de a fi transparente, prin care se poate vedea limpede conturul și detaliile obiectelor aflate în partea opusă.

Transparența în sens juridic se referă la condițiile care permit accesul public nerestricționat la operațiunile și procedurile guvernamentale.

Conceptul de transparență este uneori descris ca o metodă de funcționare, un principiu al organelor de conducere sau al liderilor care își fac întreaga activitate vizibilă pentru tot publicul.

Din definițiile expuse putem deduce următoarele elemente ale transparenței:

- dreptul cetățenilor de a avea acces la informația publică;
- dreptul cetățenilor de a participa la procesul decizional;
- informația publică (care prezintă interes pentru cetățeni și trebuie să fie accesibilă, obiectivă, veridică și completă);
- transparența – mod de lucru al tuturor autorităților publice sau instituții publice de a face publică activitatea lor.

Articolul 34 din Constituția Republicii Moldova [4] prevede că nu poate fi îngrădit dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal, iar mijloacele de informare publică, de stat sau private sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice. Mijloacele de informare publică nu sunt supuse cenzurii.

Din punct de vedere istoric, principiul transparenței a venit ca o alternativă pentru antagonistul său – principiul secretului de stat și tainei administrative. Acest lucru a fost posibil doar prin impunerea unor exigențe noi pentru sistemul administrativ:

- argumentarea juridică, științifică și morală a actelor administrative;
- accesul liber la informație cu privire la unele probleme de interes public;
- asigurarea transparenței în gestionarea a bunului public, a proprietății publice, a banului public și asigurarea participării active și directe a cetățeanului la procesul decizional cu privire la treburile locale.

O altă trăsătură a transparenței în administrația publică ține de asigurarea controlului extern de către societatea civilă care duce la depistarea unor abuzuri admise de către reprezentanții din administrația publică, care sunt constatate în urma unei administrări proaste sau în urma actelor de corupție. [5]

Transparența decizională este elementul-cheie în administrarea chestiunilor publice. Aceasta asigură accesul la informația de interes public, permițând controlul permanent al activității autorităților publice de către cetățeni, în virtutea dreptului de a participa la procesul decizional în interesul întregii societăți pentru edificarea unui stat de drept și democratic.

Republica Moldova este una din puținele țări din lume care dispune de un act normativ special în domeniul informării, consultării și participării cetățenești. Este vorba de Legea privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI, adoptată la 13.11.2008 și intrată în vigoare în martie 2009. [6]

Principiul transparenței în procesul decizional este reglementat de Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, [7] adoptată de către Parlamentul Republicii Moldova în scopul de a crea un cadru normativ general al accesului la informațiile oficiale pentru eficientizarea procesului de informare a populației și a controlului efectuat de către cetățeni asupra activității autorităților publice și a instituțiilor publice.

În Legea nr.100 din 22.12.2017 privind actele normative [8] se specifică că asigurarea transparenței, publicității și accesibilității sunt principiile fundamentale ce stau la baza elaborării și adoptării a unui proiect de act normativ.

Regulamentul cu privire la paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet, adoptat prin intermediul Hotărârii de Guvern nr. 188 din 03-04-2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet, [9] elucidează interpretarea noțiunii de pagină-web-oficială a unei autorități publice.

Hotărârea Parlamentului nr. 373 din 29-12-2005 pentru aprobarea Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală și actul normativ de bază, în materia principiului transparenței în procesul decizional este Legea nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Absența acestui principiu, combinată cu alte probleme politice și administrative, face ca societatea să aibă puțină încredere în capacitatea politicianilor și conducătorilor, ceea ce duce la o nerespectare a moralității.

Deoarece regulile și reglementările au fost create după consultarea tuturor părților implicate, ar exista mai multă încredere în ele dacă principiul transparenței ar fi pus efectiv în practică. Transparența servește și ca instrument de evaluare a performanței administrației publice locale și de prevenire a comportamentelor care pun în pericol integritatea publică.

Achizițiile publice reprezintă suma tuturor proceselor de planificare, stabilire a priorităților, organizare, publicitate și de proceduri, în vederea realizării de cumpărări de către organizațiile care sunt finanțate total sau parțial de bugete publice.

Art. 7 din Legea nr. 131 din 3 iulie 2015 [10] privind achizițiile publice prevede principiile de reglementare a relațiilor privind achizițiile publice

Reglementarea relațiilor privind achizițiile publice se efectuează în baza următoarelor principii:

- utilizarea eficientă a banilor publici și minimizarea riscurilor autorităților contractante;
- transparența achizițiilor publice;
- asigurarea concurenței și combaterea practicilor anticoncurențiale în domeniul achizițiilor publice;
- protecția mediului și promovarea unei dezvoltări durabile prin intermediul achizițiilor publice;
- menținerea ordinii publice, bunelor moravuri și siguranței publice, ocrotirea sănătății, protejarea vieții oamenilor, florei și faunei;
- liberalizarea și extinderea comerțului internațional;
- libera circulație a mărfurilor, libertatea de stabilire și de prestare a serviciilor;
- tratament egal, imparțialitate, nediscriminare în privința tuturor ofertanților și operatorilor economici;
- proporționalitate;
- recunoaștere reciprocă;
- asumarea răspunderii în cadrul procedurilor de achiziție publică.

Aplicabilitatea principiului *transparenței* în procesul de achiziții publice este indispensabilă pentru respectarea normelor legale cât și morale în desfășurarea procedurii de achiziție publică. Transparența față de părțile implicate în cadrul procedurii, cât și față de cetățeni este crucială, minimizează factorul corupției în domeniu, crește încrederea populației în organele și autoritățile statului, și demonstrează modul în care se cheltuie banii publici.

Conform cadrului normativ în vigoare în cadrul procedurii de achiziție, autoritatea contractantă este obligată să publice în Buletinul achizițiilor publice un anunț de intenție privind achizițiile publice preconizate. Autoritatea contractantă are obligația de a include în anunț cel puțin informațiile cuprinse în anexa nr. 3 din Legea nr. 131 din 3 iulie 2015 și, dacă este necesar, alte informații considerate utile de către aceasta.

Art.28 din legea sus menționată prevede că: „anunțul de intenție va fi publicat în mod separat pentru fiecare procedură de achiziție, în cel mult 30 de zile de la data aprobării bugetului propriu al autorității contractante respective.

Pentru contractele a căror valoare estimată pentru bunuri și servicii este mai mică de 800000 de lei, iar pentru lucrări este mai mică de 2000000 de lei, publicarea anunțului de intenție nu este obligatorie. Publicarea anunțului de intenție nu obligă autoritatea contractantă să efectueze achiziția publică respectivă. ”

Autoritatea contractantă este obligată să publice în Buletinul achizițiilor publice și pe pagina web a Agenției Achiziții Publice anunțul de participare în toate cazurile prevăzute de prezenta lege, conform procedurii de achiziție aplicate.

Anunțul de participare va fi publicat în limba de stat și, după caz, în una din limbile de circulație internațională. În particular, pentru fiecare achiziție publică a cărei valoare estimativă este egală sau mai mare de pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3), din Legea nr. 131 din 3 iulie 2015, a autoritatea contractantă publică un anunț sumar în Buletinul achizițiilor publice în una din limbile oficiale ale Organizației Mondiale a Comerțului (engleză, franceză, spaniolă), care va conține cel puțin următoarele informații:

- obiectul achiziției publice;
- data-limită pentru depunerea ofertelor sau, după caz, orice dată-limită pentru depunerea cererilor de participare la achiziție;
- adresa și modul în care poate fi accesată documentația de atribuire.

În scopul asigurării unei transparențe maxime, autoritatea contractantă are dreptul de a publica anunțul de participare și în alte mijloace de informare în masă, naționale sau internaționale, dar numai după publicarea anunțului respectiv în Buletinul achizițiilor publice și pe pagina web a Agenției Achiziții Publice. Anunțul publicat și în alte mijloace de informare locale, naționale sau internaționale va face trimitere la Buletinul achizițiilor publice în care a fost publicat inițial anunțul și nu va conține alte informații decât cele publicate în buletinul respectiv.

Pct. 6 și 7 din Legea nr. 131 din 3 iulie 2015 prevede că: „anunțul de participare va fi publicat în termene care să ofere tuturor operatorilor economici interesați, fără nicio discriminare, posibilități reale de participare la procedurile de atribuire a contractului de achiziții publice.

Dacă după publicarea anunțului de participare, dar înainte de expirarea termenului-limită de depunere a ofertelor, apare necesitatea de corectare a acestuia, anunțul corectat va fi publicat în aceleași mijloace de informare în masă și va avea aceeași valoare ca și anunțul original. În acest caz, autoritatea contractantă va prelungi termenul de depunere a ofertelor pentru a permite potențialilor oferanți să efectueze modificările necesare. În cazul în care, indiferent de motiv, caietul de sarcini și documentele sau informațiile suplimentare, deși solicitate în timp util, nu au fost furnizate sau au fost furnizate incomplet în termenele stabilite de prezenta lege ori în cazul în care ofertele nu pot fi formulate decât în urma unei vizite la fața locului sau după consultarea pe loc a unor documente anexate la caietul de sarcini, autoritatea contractantă va prelungi termenul de depunere

a ofertelor astfel încât toți operatorii economici interesați să poată avea acces la toate informațiile necesare pentru formularea ofertelor.”

Art. 30 prevede obligativitatea anunțului de atribuire: „Autoritatea contractantă are obligația de a transmite spre publicare în Buletinul achizițiilor publice un anunț de atribuire nu mai târziu de 30 de zile de la data la care va remite informația cu privire la:

- finalizarea procedurii de achiziție publică – licitație deschisă, licitație restrânsă, dialog competitiv, negociere cu/fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, cerere a ofertelor de prețuri – prin atribuirea contractului de achiziții publice sau prin încheierea acordului-cadru;
- finalizarea unui concurs de soluții prin stabilirea concurentului câștigător;
- atribuirea unui contract de achiziții publice printr-un sistem dinamic de achiziție.

Autoritatea contractantă are obligația de a informa operatorii economici implicați în procedura de atribuire despre deciziile referitoare la rezultatul selecției, la rezultatul procedurii de atribuire a contractului de achiziții publice sau de încheiere a acordului-cadru, la admiterea într-un sistem dinamic de achiziție, la rezultatul concursului de soluții ori, după caz, la anularea procedurii de atribuire și eventuala inițiere ulterioară a unei noi proceduri, în scris și cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la emiterea acestora.

Comunicarea prin care se realizează informarea prevăzută la alin. (1) din Legea nr. 131 din 3 iulie 2015, este transmisă prin mijloace electronice la adresele indicate de către ofertanți în ofertele acestora. În toate cazurile, acest fapt este înregistrat.

Pentru a asigura transparența, autoritățile contractante au obligația de a permite accesul persoanelor interesate la informațiile cuprinse în dosarul achiziției publice, după finalizarea procedurii de atribuire, cu respectarea prevederilor legale referitoare la liberul acces la informațiile de interes public.

Accesul persoanelor la aceste informații se realizează cu respectarea termenelor și procedurilor prevăzute de reglementările legale privind liberul acces la informațiile de interes public și nu poate fi restricționat decât în măsura în care aceste informații sunt confidențiale, clasificate sau protejate de un drept de proprietate intelectuală, potrivit legii. Se poate observa că legiuitorul instituie o excepție de la caracterul public al documentelor ce fac parte din dosarul achiziției publice, respectiv situația în care aceste informații sunt confidențiale, clasificate sau protejate de un drept de proprietate intelectuală, potrivit legii.

Deși principiul transparenței și caracterul public al dosarului achiziției publice sunt unanim recunoscute atât la nivelul acquisului comunitar cât și la nivelul legislației statelor membre, trebuie admis că oferta, în ansamblul său, reprezintă un produs intelectual, ea putând să ofere informații cu privire la situația econo-

mică a ofertantului, capacitate sa financiară și tehnică, rezultând deci necesitatea firească de a proteja, în limitele legii, acele informații care ar putea prejudicia interesele comerciale ale operatorilor economici implicați în procedurile de atribuire a contractelor de achiziție publică.

În acest sens, la nivelul legislației naționale există o serie de dispoziții care reglementează protecția anumitor informații cuprinse la nivelul ofertelor, în măsura în care divulgarea unor asemenea informații ar prejudicia interesele operatorilor economici.

Odată cu semnarea Acordului de Asociere cu UE, în Republica Moldova a demarat procesul de reformare a sistemului de achiziții publice. În pofida acestor eforturi, țara noastră încă rămâne în urmă la capitolul ajustării la cele mai bune practici în comparație cu țările din regiune.

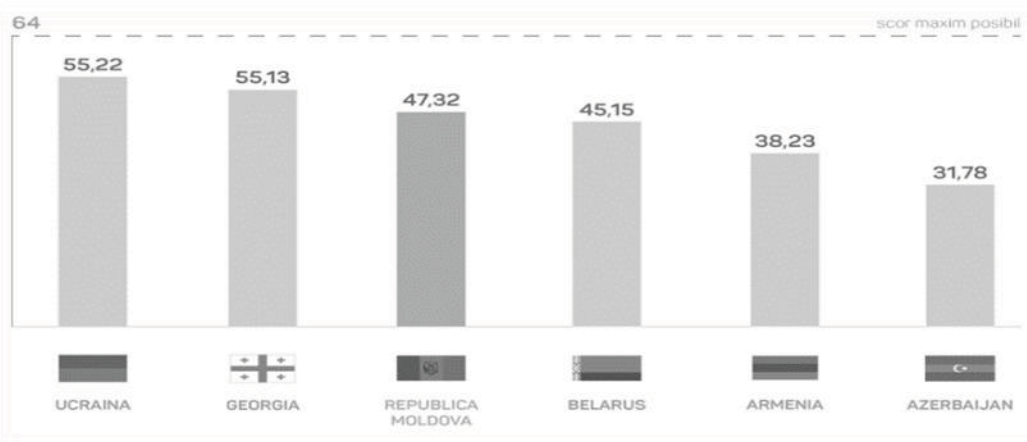

Fig.1. Clasamentul transparenței achizițiilor publice a țărilor din Parteneriatul Estic, 2022 [11]

Piețele de achiziții publice transparente prezintă un nivel ridicat de deschidere și un potențial de concurență ridicată, ceea ce înseamnă că societățile care obțin ofertele sunt cele care propun cel mai bun produs, oferă cel mai bun preț și permit obținerea celor mai bune rezultate. Tipul de proceduri utilizate constituie un element-cheie care indică gradul de transparență. Atunci când se utilizează proceduri deschise, există șanse mai mari ca transparența și concurența să fie ridicate.

În schimb, atunci când se recurge la o procedură negociată fără publicare, nivelurile de transparență și concurență riscă să fie mult mai scăzute.

Asigurarea transparenței procedurilor de achiziție publică se efectuează prin mai multe mijloace:

- prin publicarea pe pagina oficială WEB – www.tender.gov.md;
- prin editarea Buletinului Achizițiilor Publice (BAP);

- prin publicarea listei contractelor de achiziții publice pe pagina-web “date.gov.md”;

- prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat ”Registrului de Stat al Achizițiilor Publice” Mtender;

- prin desfășurarea întrunirilor, meselor rotunde, atelierelor de lucru.

Pe pagina web www.tender.gov.md se publică:

- lista documentelor în examinare;

- lista de interdicție a operatorilor economici;

- lista întrebărilor frecvente cu răspunsurile corespunzătoare;

- lista celor mai frecvente greșeli ale autorităților contractante;

- rapoartele analitice;

- actele normative în domeniul achizițiilor publice;

- modele de documente, modele de cereri și formulare cu posibilitatea de a fi descărcate;

- contracte atribuite;

- comunicate;

- alte documente stabilite de legislație acceptate spre examinare, precum și instrucțiunile privind completarea lor și alte informații relevante.

Întru asigurarea implementării cu succes a prevederilor Legii nr.131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, în BAP se publică:

- anunțurile de intenție;

- anunțurile de participare la proceduri de achiziții publice și anunțuri de modificare ale acestora;

- anunțurile de atribuire ale contractelor și anunțuri de modificare ale acestora;

- dările de seamă privind desfășurarea procedurilor de achiziții publice;

- altă informație utilă.

Agenția Achiziții Publice publică zilnic lista contractelor atribuite pe pagina web www.tender.gov.md cu câmpurile privind:

- tipul contractului;

- nr. documentului;

- data documentului;

- IDNO și denumirea operatorului economic; denumirea autorității contractante;

- nr. procedurii;

- nr. de intrare a documentului;

- data de intrare a documentului;

- tipul procedurii;

- obiectul achiziției;

- cod CPV;

- nr. de participanți;

- suma contractului.

În scopul realizării prevederilor Legii nr. 131 din 3 iulie 2015 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1332 din 14 decembrie 2016, precum și în vederea implementării unui sistem electronic eficient și transparent de realizare, evidență și control al achizițiilor publice în Republica Moldova a fost aprobat Conceptul tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender) prin Hotărârea Guvernului nr. 705 din 11.07.2018 și Regulamentul privind modul de ținere a Registrului de stat al achizițiilor publice format de Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender) prin Hotărârea Guvernului nr.986 din 10.10.2018.

Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al achizițiilor publice” (MTender) începând cu luna octombrie 2018, a devenit un instrument obligatoriu pentru toate autoritățile contractante în procesul de inițiere și desfășurare a procedurilor de achiziții publice. Actualmente, Sistemul „MTender” este lansat și utilizat în regim de exploatare experimentală și nu a fost predat în exploatare de producție, motiv pentru care nu au fost dezvoltate instrumente de extragere a datelor statistice. Respectiv, Agenția dispune doar de datele extrase din dările de seamă transmise spre procesare de către autoritățile contractante.

Prin intermediul SIA „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender) autoritățile contractante pot desfășura doar două tipuri de proceduri de achiziții publice (din 8 tipuri de proceduri stabilite de Legea 131/2015):

- Licitație deschisă;
- Cererea ofertelor de prețuri. Sistemul „MTender” oferă un instrument dedicat modalității speciale de atribuire a contractelor de achiziții publice, precum ar fi licitația electronică.

Deci, una din direcții este creșterea transparenței, a integrității și a calității datelor; Achizițiile publice electronice reprezintă o modalitate de sporire a transparenței și a eficienței procedurilor de achiziții publice. Acestea sunt puse în aplicare în mod treptat în statele membre. Totuși, calitatea serviciilor de achiziții publice electronice introduse lasă încă de dorit.

În continuare vom analiza practica judiciară pentru a vedea cum se aplică în practică principiul transparenței. CSJ, dosarul nr. 3ra-210/17 [12] examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de asociația obștească „Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de asociația obștească „Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă” împotriva Cancelariei de Stat cu privire la recunoașterea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea oferirii accesului la dosarele de achiziții publice și compensarea cheltuielilor de judecată.

Cancelaria de Stat nu a oferit acces la dosarele de achiziții publice, limitând neîntemeiat accesul la informația de interes public, fiindu-i încălcat dreptul constituțional de acces la informația de interes public.

Prin răspunsul din 29 decembrie 2015 Cancelaria de Stat a indicat că poate prezenta doar informația prevăzută la art. 70 alin. (1) lit. a) și b) Legea cu privire la achizițiile publice nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007 și a prezentat un tabel cu privire la 2 procedurile indicate, în care se conțin informații despre denumirea serviciilor, denumirea operatorului economic, numărul contractului de achiziție și suma contractului de achiziție.

În baza prevederilor Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Constituției Republicii Moldova, Legii privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000, care garantează neîngrădit accesul la informațiile de interes public, a solicitat acces la dosarele de achiziții publice pentru procedurile indicate. Cererea cu privire la acces la informație are la bază interesul public privind corectitudinea utilizării de către instituțiile guvernamentale a fondurilor și resurselor publice.

În cadrul proiectului este desfășurată o campanie de monitorizare a procesului de achiziție, unde se urmărește:

- informația disponibilă privind achizițiile publice, pentru a observa dacă informația respectivă este prezentată în mod corespunzător și timpul stabilit;
- relevanța și caracterul adecvat al achizițiilor prin compararea cu planurile locale de dezvoltare strategică;
- obiectivitatea și transparența achizițiilor prin analiza informației despre achiziții disponibilă în Buletinul achizițiilor publice, informației obținute de la autoritățile contractante;
- corectitudinea și eficiența achizițiilor publice prin monitorizarea implementării contractelor atribuite. O rețea de jurnaliști urma să efectueze investigații cu scopul de depista potențialele cazuri de fraude sau nereguli în procesul de achiziții.

În baza informațiilor obținute urmau să fie elaborate recomandări în vederea îmbunătățirii procesului de achiziții publice. Transparența, eficiența, legalitatea și oportunitatea achizițiilor publice intrând în sfera interesului public și a cetățeanului interesat de modalitatea de cheltuire a banilor bugetului public a ieșit de sub protecția parafei de „confidențialitate” sau „acces restricționat” și urmează a fi supusă unei radiografii publice.

Restrângerea dreptului de acces liber la informațiile oficiale poate avea loc doar dacă sunt întrunite următoarele exigențe în privința acestei restrângeri, denumită „regula triplului test”: limitarea este prevăzută de lege, protejează un interes legitim, să fie necesară într-o societate democratică.

Cere asociația obștească „Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă” recunoașterea încălcării de către Cancelaria de Stat a dreptului de 3 acces

la informații prin neoferirea accesului la informația privind procedurile de achiziții publice, obligarea Cancelariei de Stat să ofere acces la dosarele de achiziții publice

CSJ a respins recursul deoarece Asociația obștească „Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă” în cererea de recurs temeiuri prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă nu a invocat.

În esență, întrebarea care ne interesează este dacă a fost sau nu încălcat principiul transparenței, cum observăm părțile au opinii contrare, ambele justificate.

Concluzii

Definită ca fiind un principiu fundamental în procesul achizițiilor publice, *transparența* constituie un veritabil instrument de control, o garanție a utilizării eficiente și legale a resurselor financiare ale autorităților contractante, reprezentând o condiție esențială pentru integritate și prevenirea corupției în domeniul achizițiilor publice. Aplicarea principiului transparenței vine în sprijinul consolidării procesului de achiziție publică, asigurând credibilizarea publică a acestui proces.

Referințe bibliografice:

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului [citat 06. 11. 2022]. Disponibil: https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/rum.pdf
2. Cârnaț T., Chiveri G. Aspecte conceptuale privind principiul transparenței. În: Revista Națională de Drept Nr. 10-12, 2009 , p.10.
3. Dicționarul explicativ al limbi române [citat 10. 11. 2022]. Disponibil: <https://dexonline.ro/definitie/transparen%C8%9B%C4%83>
4. Constituția RM, Publicat : 29-03-2016 în Monitorul Oficial Nr. 78 art. 140, [citat 10. 11. 2022]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=111918&lang=ro
5. Socolan P. Aplicabilitatea principiului transparenței în cadrul autorităților publice locale de nivelul II din Republica Moldova. În: Analele științifice ale Universității de Stat din Moldova. Lucrări studentești, ediția 2021 [citat 10. 11. 2022]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/226-230_21.pdf
6. Juc V. Aplicabilitatea principiului transparenței în procesul decizional în cadrul autorităților administrației publice locale [citat 15. 11. 2022]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/325-327_5.pdf
7. Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, [citat 10. 11. 2022]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=108552&lang=ro

8. Legea nr.100 din 22.12.2017 privind actele normative [citat 14. 11. 2022]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=105607&lang=ro
9. Hotărârea de Guvern nr. 188 din 03-04-2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet [citat 08. 11. 2022]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=103186&lang=ro
10. Legea nr. 131 din 3 iulie 2015 [citat 10. 11. 2022]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113104&lang=ro
11. Transparența achizițiilor publice din Republica Moldova [citat 10. 11. 2022]. Disponibil: <http://www.budgetstories.md/transparența-achizițiilor-publice-din-republica-moldova/>
12. Practica CSJ [citat 13. 11. 2022]. Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_civil.php?id=35094